Encobriment i poder

Per PepMaria el dl., 30/09/2019 - 15:44

“El testimoni invisible” és el títol d’una pel·lícula de 2018 del director Stefano Mordini. L’Adriano, un empresari italià d’èxit, casat i amb dos fills, es troba en una situació legal molt delicada. Ha estat acusat d’assassinat de la seva amant Laura en un hotel d’alta muntanya, en circumstàncies confoses. En efecte, l’Adriano i la Laura s’han trobat en aquell hotel per comunicar-se, en secret, amb els pares d’un noi amb qui havien topat en una carretera de muntanya en un accident de circulació. Tot havia acabat amb la mort del noi i els seus pares els estan descobrint. Però per sobre de tot, l’Adriano vol encobrir la presència d’ell i la Laura en l’accident, per no fer públic l’adulteri. El problema és que la gestió d’aquest encobriment està portant les coses de mal en pitjor...

Aquest argument m’ha recordat la història bíblica de David, Uries i Betsabé (2n Llibre de Samuel 11, 1-27). Un any del seu regnat, David, rei d’Israel, envia les seves tropes a la guerra i es queda al palau a Jerusalem. Allà descobreix la bella Betsabé, esposa d’Uries, un dels seus lloctinents que és a la guerra. David fa cridar Betsabé al palau i la deixa embarassada. Per encobrir el seu acte indigne, el rei va sent portat a realitzar accions terribles, fins a ordenar la mort del seu fidel lloctinent Uries. També aquí l’encobriment fa que les coses vagin de mal en pitjor...

Per què intentem encobrir errors o males conductes? Per què ens cal inventar i fer creïble una història falsa? Potser com a forma de negar allò que hem fet perquè afecta a l’auto-imatge que procurem reforçar. Per això, de vegades l’encobriment arriba a ser un acte inconscient.

El problema es fa més greu quan queda afectada la nostra imatge pública i l’acte té conseqüències negatives per a nosaltres. I aquí les històries de l’Adriano i del rei David parlen de la relació entre el poder i l’encobriment. En efecte, els poderosos tenen més necessitat d’encobrir les seves accions mal fetes. I també se sentiran més inclinats a intentar l’encobriment, perquè tenen poder per subornar advocats o fer callar testimonis incòmodes a fi de fer creïble la història falsa.

Però, ai las! els efectes de llur encobriment acabaran essent també més terribles.

Si no fem conscients i corregim els nostres errors, seguirem cometent-los: amb conseqüències negatives per al nostre entorn i per a nosaltres mateixos. És per això que és important desenvolupar pràctiques de vida interior que ajudin a desemmascarar els auto-enganys, identificar conductes, reconstruir més humilment la nostra auto-imatge, i canviar les conductes futures. Aquestes pràctiques poden incloure formes de meditació o el diàleg amb persones de confiança que siguin sinceres i capaces de dir-nos sense por el que creuen que no fem bé. Com el profeta Natan, que desemmascara l’engany en què havia caigut David (2n Llibre de Samuel 12, 1-12)

Però, ai las! fa por sospitar que, com més poder acumulem, menys incentius tindrem per desenvolupar aquestes pràctiques de vida interior. Poder i humilitat no caminen fàcilment un al costat de l’altre.

.....

El Mestre digué: “¡No hi ha res a fer! ¡Encara no he vist mai ningú capaç de veure les seves faltes i posar-se un plet al seu interior!” Confuci Analectes V, 27

“Encara que et trobis sol en una habitació fosca, comporta’t com si fossis davant d’un convidat noble.” Zengetsu, mestre xinès de la dinastia Tang.

“Allò… que en realitat constitueix la marca essencial de la mentida com a tal és la dissimulació. En efecte, d’una manera fonamental, la paraula esdevé mentidera no pas en relació amb un contingut de tipus noètic erroni o no prou ajustat a la realitat; sinó que allò que de debò provoca la paraula mentidera és una relació mancada que, en falsificar i tergiversar la racionalitat constitutiva de l’ésser humà, en realitat, en un mateix moviment “falsifica” l’altre i “em falsifica” a mi mateix. Per això no costa pas gaire de comprovar que passar d’una situació “mentidera” a una altra d’humanament veritable i correcta implica, gairebé sempre mitjançant un profund moviment de penediment del cor, una transformació radical (“conversió”, es dirà en termes més religiosos) de la relacionalitat humana per mitjà del llenguatge”. Lluís Duch 2001, Armes espirituals i materials: religió. Montserrat, Publicacions de l’Abadia de Montserrat, p.331

.....

· Quins casos d’encobriment has protagonitzat en el passat? Si va ser inconscient, qui et va revelar l’encobriment?

· Quins casos coneixes d’encobriment protagonitzats per gent poderosa?

· Quina gent al teu voltant et pot ajudar a lluitar contra l’auto-engany i l’encobriment?